

**Všeobecná výroční zpráva o činnosti inspekčních orgánů
podle Úmluvy č. 81, o inspekci práce v průmyslu a obchodě
a Úmluvy č. 129, o inspekci práce v zemědělství
za rok 2012**

Obsah zprávy

1. Úvod
2. Právní předpisy týkající se činnosti inspekčních a dozorových orgánů
3. Personální obsazení inspekčních a dozorových orgánů
4. Statistické údaje o pracovištích podléhajících inspekci a počtu pracovníků v nich zaměstnaných
5. Statistické údaje o inspekčních prohlídkách
6. Statistické údaje o zjištěných porušeních a uložených trestech
7. Statistické údaje o pracovních úrazech
8. Statistické údaje o nemocech z povolání

1. Úvod

Česká republika v roce 2011 ratifikovala Úmluvu MOP č. 81, o inspekci práce v průmyslu a obchodě, 1947, která byla přijata na 30. zasedání Mezinárodní konference práce v roce 1947 a která vstoupila v platnost dne 7. dubna 1950 (dále jen „Úmluva č. 81“) a Úmluvu MOP č. 129, o inspekci práce v zemědělství, 1969, která byla přijata na 53. zasedání Mezinárodní konference práce v roce 1969 a která vstoupila v platnost dne 19. ledna 1972 (dále jen „Úmluva č. 129“). Oběma úmluvami je Česká republika vázána ode dne 16. března 2012. Všeobecná výroční zpráva o činnosti inspekčních orgánů za rok 2012 se podává podle článku 20 Úmluvy č. 81 a podle článku 26 Úmluvy č. 129.

Obsah všeobecné výroční zprávy je stanoven článkem 21 Úmluvy č. 81, respektive článkem 27 Úmluvy č. 129 a musí se týkat zejména následujících věcí:

- a) právních předpisů, které se týkají činnosti inspekčních orgánů,
- b) personálního obsazení inspekčních orgánů,
- c) statistických údajů o pracovištích podléhajících inspekci a počtu pracovníků v nich zaměstnaných,
- d) statistických údajů o inspekčních prohlídkách,
- e) statistických údajů o zjištěných porušeních a uložených trestech,
- f) statistických údajů o pracovních úrazech,
- g) statistických údajů o nemocech z povolání.

S cílem zabezpečit plnění smluvních závazků České republiky, a protože v ČR nebyl zřízen jeden orgán, který by bylo možno považovat za ústřední orgán inspekce práce, vláda svým usnesením ze dne 28. června 2010 č. 509, k návrhu na notifikaci Úmluvy č. 81 a Úmluvy č. 129, přijala nezbytná opatření. Předsedkyni Rady vlády pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci bylo uloženo, aby zkoordinovala, popřípadě unifikovala přípravu a formát všeobecné výroční zprávy o práci všech inspekčních orgánů v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci podle článku 20 a článku 26 obou úmluv. Důvodem tohoto rozhodnutí je skutečnost, že Rada vlády pro BOZP je poradním orgánem vlády, zastřešujícím všechny segmenty bezpečnosti a ochrany zdraví při práci včetně inspekční respektive kontrolní činnosti. Předsedkyní Rady je členka vlády – ministryně práce a sociálních věcí a může tak, z pověření vlády, garantovat, že jí odeslaná všeobecná výroční zpráva odpovídá obsahu požadovanému dohodou.

2. Právní předpisy týkající se činnosti inspekčních a dozorových orgánů

2a) Právní předpisy, které se týkají činnosti orgánů inspekce práce

Státní úřad inspekce práce a oblastní inspektoráty práce jsou kontrolními orgány na úseku bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, ochrany pracovních vztahů, pracovních podmínek a zaměstnanosti. Zřízení, postavení, působnost a příslušnost orgánů inspekce práce je stanovena zákonem č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, ve znění pozdějších předpisů a kontrolní pravomoci v oblasti zaměstnanosti jsou stanoveny zákonem č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů. Sídlem úřadu je Opava.

Státní úřad inspekce práce a oblastní inspektoráty práce zejména kontrolují dodržování povinností vyplývajících z právních předpisů, z nichž vznikají zaměstnancům, odborovému orgánu, radě zaměstnanců a dalším osobám práva nebo povinnosti v pracovněprávních vztazích a dále dodržování povinností vyplývajících z právních předpisů k zajištění bezpečnosti práce, bezpečnosti provozu vyhrazených technických zařízení se zvýšenou mírou ohrožení života a zdraví a z předpisů o zaměstnanosti (především zákaz nelegálního zaměstnávání).

Státní úřad inspekce práce vede a zajišťuje provoz informačního systému o pracovních úrazech a o rizicích při výkonu práce. Orgány inspekce práce provádějí pravidelnou systematickou poradenskou činnost. Státní úřad inspekce práce spolupracuje s orgány inspekce práce ostatních členských zemí EU a poskytuje informace a součinnost dalším orgánům státní správy v ČR.

• **Přehled základních právních předpisů, které se týkají činnosti orgánů inspekce práce:**

Zákon č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, ve znění pozdějších předpisů,
Zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole, ve znění pozdějších předpisů,
Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů,
Zákon č. 309/2006 Sb., o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, ve znění pozdějších předpisů,
Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů,
Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů,
Zákon č. 174/1968 Sb., o státním odborném dozoru nad bezpečností práce, ve znění pozdějších předpisů,
Zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, ve znění pozdějších předpisů,
Zákon č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií, ve znění pozdějších předpisů,
Zákon č. 183/2006 Sb., stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů,
Zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů,
Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
Zákon č. 118/2000 Sb., o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů,
Zákon č. 361/2000 Sb., o silničním provozu, ve znění pozdějších předpisů,
Zákon č. 12/1997 Sb., o bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů,
Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření, ve znění pozdějších předpisů,
Zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky, ve znění pozdějších předpisů,
Zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, ve znění pozdějších předpisů,
Zákon č. 2/1991 Sb., o kolektivním vyjednávání, ve znění pozdějších předpisů,
Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů,
Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů,
Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů,

Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách, ve znění pozdějších předpisů,

Nařízení vlády č. 201/2010 Sb., o způsobu evidence úrazů, hlášení a zasílání záznamu o úrazu, ve znění pozdějších předpisů,

Nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci, ve znění pozdějších předpisů,

Nařízení vlády č. 499/2006 Sb., o dokumentaci staveb, ve znění pozdějších předpisů,

Nařízení vlády č. 564/2006 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, ve znění pozdějších předpisů,

Nařízení vlády č. 567/2006 Sb., o minimální mzdě, o nejnižších úrovních zaručené mzdy, o vymezení ztíženého pracovního prostředí a o výši příplatku ke mzdě za práci ve ztíženém pracovním prostředí, ve znění pozdějších předpisů,

Nařízení vlády č. 589/2006 Sb., kterým se stanoví odchylná úprava pracovní doby a doby odpočinku zaměstnanců v dopravě, ve znění pozdějších předpisů,

Nařízení vlády č. 591/2006 Sb., o bližších minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na staveništích, ve znění pozdějších předpisů,

Nařízení vlády č. 101/2005 Sb., o podrobnějších požadavcích na pracoviště a pracovní prostředí, ve znění pozdějších předpisů,

Nařízení vlády č. 362/2005 Sb., o bližších požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci s nebezpečím pádu z výšky nebo do hloubky, ve znění pozdějších předpisů,

Nařízení vlády č. 406/2004 Sb., o bližších požadavcích na zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v prostředí s nebezpečím výbuchu, ve znění pozdějších předpisů,

Nařízení vlády č. 11/2002 Sb., kterým se stanoví vzhled a umístění značek a zavedení signálů, ve znění pozdějších předpisů,

Nařízení vlády č. 27/2002 Sb., kterým se stanoví způsob organizace práce a pracovních postupů, které je zaměstnavatel povinen zajistit při práci související s chovem zvířat, ve znění pozdějších předpisů,

Nařízení vlády č. 28/2002 Sb., kterým se stanoví způsob organizace práce a pracovních postupů, které je zaměstnavatel povinen zajistit při práci v lese a na pracovištích obdobného charakteru, ve znění pozdějších předpisů,

Nařízení vlády č. 168/2002 Sb., kterým se stanoví způsob organizace práce a pracovních postupů, které je zaměstnavatel povinen zajistit při provozování dopravy dopravními prostředky, ve znění pozdějších předpisů,

Nařízení vlády č. 378/2001 Sb., kterým se stanoví bližší požadavky na bezpečný provoz a používání strojů, technických zařízení, přístrojů a nářadí, ve znění pozdějších předpisů,

Nařízení vlády č. 495/2001 Sb., kterým se stanoví rozsah a bližší podmínky poskytování osobních ochranných pracovních prostředků, mycích, čisticích a dezinfekčních prostředků, ve znění pozdějších předpisů,

Nařízení vlády č. 176/2008 Sb., o technických požadavcích na strojní zařízení, ve znění pozdějších předpisů,

Nařízení vlády č. 26/2003 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na tlaková zařízení, ve znění pozdějších předpisů,

Vyhláška č. 73/2010 Sb., o vyhrazených elektrických technických zařízeních, ve znění pozdějších předpisů,

Vyhláška č. 518/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů,

Vyhláška č. 48/1982 Sb., kterou se stanoví základní požadavky k zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení, ve znění pozdějších předpisů,
Vyhláška č. 18/1979 Sb., kterou se určují vyhrazená tlaková zařízení a stanoví některé podmínky k zajištění jejich bezpečnosti, ve znění pozdějších předpisů,
Vyhláška č. 19/1979 Sb., kterou se určují vyhrazená zdvihací zařízení a stanoví některé podmínky k zajištění jejich bezpečnosti, ve znění pozdějších předpisů,
Vyhláška č. 21/1979 Sb., kterou se určují vyhrazená plynová zařízení a stanoví některé podmínky k zajištění jejich bezpečnosti, ve znění pozdějších předpisů,
Vyhláška č. 50/1978 Sb., o odborné způsobilosti v elektrotechnice, ve znění pozdějších předpisů,
Vyhláška č. 77/1965 Sb., o výcviku, způsobilosti a registraci obsluh stavebních strojů, ve znění pozdějších předpisů,
Vyhláška č. 288/2003 Sb., kterou se stanoví práce a pracoviště, které jsou zakázány těhotným ženám, kojícím ženám, matkám do konce devátého měsíce po porodu a mladistvým, a podmínky, za nichž mohou mladiství výjimečně tyto práce konat z důvodu přípravy na povolání, ve znění pozdějších předpisů.

2b) Právní předpisy, které se týkají činnosti orgánů ochrany veřejného zdraví v oblasti hygieny práce a pracovního lékařství

Státní správu v oblasti ochrany veřejného zdraví vykonávají orgány ochrany veřejného zdraví, kterými jsou Ministerstvo zdravotnictví (dále jen „MZ“), krajské hygienické stanice, Ministerstvo obrany a Ministerstvo vnitra.

MZ jako orgán státního dozoru druhého stupně řídí a kontroluje krajské hygienické stanice, rozhoduje o opravných prostředcích proti rozhodnutím krajských hygienických stanic a řeší podněty týkající se jejich postupu při výkonu státní správy. MZ také plní úkoly ústředního správního úřadu, které se týkají uskutečňování národní politiky, analýzy činnosti a zpracování koncepce dalšího rozvoje v oblasti ochrany veřejného zdraví, zajištění mezinárodní spolupráce a plnění úkolů vyplývajících z mezinárodních smluv.

Krajské hygienické stanice (dále jen „KHS“) v oblasti ochrany zdraví při práci podle § 82 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, vykonávají státní zdravotní dozor nad ochranou zdraví při práci a nad povinnostmi zaměstnavatele zajistit pracovnělékařské služby, rozhodují ve věcech kategorizace prací a podmínek ochrany zdraví zaměstnanců vykonávajících rizikové práce, plní úkoly správního úřadu, vydávají rozhodnutí, povolení, osvědčení a plní další úkoly státní správy, které náleží do jejich působnosti, provádějí hodnocení a řízení zdravotních rizik, ověřují podmínky vzniku onemocnění pro účely posuzování nemocí z povolání, kontrolují a řídí místní programy ochrany a podpory veřejného zdraví, podílejí se na úkolech integrovaného záchranného systému, ukládají sankce za nesplnění povinností uložených zákonem nebo rozhodnutím orgánu ochrany veřejného zdraví a plní další úkoly stanovené zvláštními zákony (např. zákonem o chemických látkách a chemických přípravcích).

• Přehled základních právních předpisů, které se týkají činnosti orgánů ochrany veřejného zdraví:

Zákon č. 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
Zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole, ve znění pozdějších předpisů,
Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů,
Zákon č. 309/2006 Sb., o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, ve znění pozdějších předpisů,
Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů,
Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách, ve znění pozdějších předpisů,
Zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, ve znění pozdějších předpisů,
Zákon č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích, ve znění pozdějších předpisů,
Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů,
Zákon č. 183/2006 Sb., stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů,
Zákon č. 129/2008 Sb., o výkonu zabezpečovací detence a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
Zákon č. 356/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
Zákon č. 293/1993 Sb., o výkonu vazby, ve znění pozdějších předpisů,

Nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci, ve znění pozdějších předpisů,
Nařízení vlády č. 272/2011 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací, ve znění pozdějších předpisů,
Nařízení zdraví č. 1/2008 Sb., o ochraně zdraví před neionizujícím zářením, ve znění pozdějších předpisů,

Vyhláška č. 432/2003 Sb., kterou se stanoví podmínky pro zařazování prací do kategorií, limitní hodnoty ukazatelů biologických expozičních testů, podmínky odběru biologického materiálu pro provádění biologických expozičních testů a náležitosti hlášení prací s azbestem a biologickými činiteli, ve znění pozdějších předpisů,
Vyhláška č. 288/2003 Sb., kterou se stanoví práce a pracoviště, které jsou zakázány těhotným ženám, kojícím ženám, matkám do konce devátého měsíce po porodu a mladistvým, a podmínky, za nichž mohou mladiství výjimečně tyto práce konat z důvodu přípravy na povolání, ve znění pozdějších předpisů,
Vyhláška č. 394/2006 Sb., kterou se stanoví práce s ojedinělou a krátkodobou expozicí azbestu a postup při určení ojedinělé a krátkodobé expozice těchto prací, ve znění pozdějších předpisů,
Vyhláška č. 104/2012 Sb., o stanovení bližších požadavků na postup při posuzování a uznávání nemocí z povolání a okruh osob, kterým se předává lékařský posudek o nemoci z povolání, podmínky, za nichž nemoc nelze nadále uznat za nemoc z povolání, a náležitosti lékařského posudku (vyhláška o posuzování nemocí z povolání), ve znění pozdějších předpisů,
Vyhláška č. 79/2013 Sb., o provedení některých ustanovení zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, (vyhláška o pracovnělékařských službách a některých druzích posudkové péče), ve znění pozdějších předpisů.

2c) Právní předpisy, které se týkají činnosti orgánů Státní báňské správy ČR

Činnost Státní báňské správy ČR, tj. Českého báňského úřadu (dále jen „ČBÚ“) a obvodních báňských úřadů (dále jen „OBÚ“), v roce 2012 vycházela z „Plánu řídicí, kontrolní a legislativní činnosti státní báňské správy na rok 2012“ (dále jen „PHÚ“), který byl stanoven příslušným Opatřením předsedy ČBÚ.

Orgány Státní báňské správy ČR - ČBÚ a OBÚ, vykonávají vrchní dozor:

- nad dodržováním zákona č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů a dále předpisů vydaných na jejich základě, pokud upravují ochranu a využívání ložisek nerostů, bezpečnost provozu, zajištění chráněných objektů a zájmů před účinky hornické činnosti a nakládání s výbušninami,
- nad dodržováním zákona č. 44/1988 Sb., zákona č. 61/1988 Sb. a předpisů vydaných na jejich základě a jiných obecně závazných právních předpisů, které upravují bezpečnost a ochranu zdraví při práci, bezpečnost provozu technických zařízení, požární ochranu v podzemí a pracovní podmínky v organizacích, pokud vykonávají hornickou činnost nebo činnost prováděnou hornickým způsobem a při nakládání s výbušninami.

ČBÚ ve smyslu ustanovení § 40 zákona č. 61/1988 Sb., plní úkoly vrchního dozoru státní báňské správy. Kromě výkonu vlastního dozoru v organizacích kontroluje a koordinuje činnost OBÚ a rozhoduje o odvoláních proti jejich rozhodnutím. ČBÚ mj. povoluje předávání a nabývání výbušnin, vývoz nebo dovoz výbušnin a tranzit výbušnin přes území České republiky a plní další úkoly stanovené především zákonem č. 61/1988 Sb. a horním zákonem.

OBÚ podle ustanovení § 41 zákona č. 61/1988 Sb., provádějí prohlídky objektů, zařízení a pracovišť a přitom kontrolují, jak jsou plněny povinnosti vyplývající z horního zákona, zákona č. 61/1988 Sb. a předpisů vydaných na jejich základě, pokud upravují ochranu a využívání ložisek nerostů, bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci a bezpečnost provozu a jiných, obecně závazných právních předpisů. Dále např. stanovují dobývací prostory a povolují otvírku, přípravu a dobývání ložisek vyhrazených i nevyhrazených nerostů. Plní i další úkoly stanovené zejména zákonem č. 61/1988 Sb. a horním zákonem.

- **Přehled základních právních předpisů, které se týkají činnosti orgánů Státní báňské správy ČR:**

Zákon č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů,

Zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), ve znění pozdějších předpisů,

Zákon č. 157/2009 Sb., o nakládání s těžebním odpadem a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů,

Zákon č. 146/2010 Sb., o označování a sledovatelnosti výbušnin pro civilní použití, ve znění pozdějších předpisů,

Zákon č. 85/2012 Sb., o ukládání oxidu uhličitého do přírodních horninových struktur a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, (pozn: zákon nabyl účinnosti dnem 19. dubna 2012),

Zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole, ve znění pozdějších předpisů,

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů,

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů,

Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů,

Vyhláška č. 49/2008, o požadavcích k zajištění bezpečného stavu podzemních objektů, ve znění pozdějších předpisů.

3. Personální obsazení inspekčních a dozorových orgánů

3a) Personální obsazení orgánů inspekce práce

Státní úřad inspekce práce je řízen Ministerstvem práce a sociálních věcí. Státní úřad inspekce práce a oblastní inspektoráty práce jsou správními úřady. Úřad je účetní jednotkou. Pro účely hospodaření s majetkem státu včetně prostředků státního rozpočtu mají oblastní inspektoráty práce postavení vnitřních organizačních jednotek a na území ČR jich je osm.

Fyzický počet zaměstnanců k 31. 12. 2012 činil 519. Počet přijatých zaměstnanců v průběhu roku 2012 byl 34, pracovní poměr ukončilo 31 zaměstnanců.

Přehled o počtu zaměstnanců k 31. 12. 2012

pracoviště	fyzický stav vč. POP	vedoucí zaměstnanci	inspektoři	ostatní zaměstnanci (bez POP)
SÚIP	51	8	15	28
OIP 3	61	6	39	16
OIP 4	52	7	34	11
OIP 5	60	6	42	12
OIP 6	51	8	31	12
OIP 7	55	7	37	11
OIP 8	56	7	38	11
OIP 9	65	8	46	11
OIP 10	68	7	50	11
celkem	519	64	332	123

Pozn.: POP = pomocný a obslužný personál

V případě obsazování volných pracovních míst novými zaměstnanci jsou vyhlášována na dané pozice výběrová řízení, která jsou zveřejňována na webových

a intranetových stránkách SÚIP a příslušných úřadech práce. Tato výběrová řízení jsou na jednotlivých OIP organizována a uskutečňována ve spolupráci s personálním oddělením SÚIP.

3b) Personální obsazení krajských hygienických stanic

Krajské hygienické stanice, jejich správní obvody a sídla jsou zřízeny na základě zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů. Krajské hygienické stanice mohou po předchozím souhlasu Ministerstva zdravotnictví zřizovat nebo rušit územní pracoviště. Krajské hygienické stanice jsou správními úřady. Krajská hygienická stanice, která působí ve správním obvodu hlavního města Prahy, se označuje jako Hygienická stanice hlavního města Prahy. Krajské hygienické stanice jsou účetními jednotkami.

Fyzický počet zaměstnanců oboru hygieny práce za rok 2012 činil 353 zaměstnanců, což při přepočtu na úvazek ukazuje na zkrácené úvazky některých zaměstnanců.

Počet zaměstnanců oboru hygiena práce KHS k 31. 12. 2012

Počty zaměstnanců oboru hygiena práce			Bez atestace		S atestací 1. stupně (jen lékaři)		S atestací specializační		Celkem	
			fyzické osoby	úvazky	fyzické osoby	úvazky	fyzické osoby	úvazky	fyzické osoby	úvazky
Lékaři			3	3	21	20,2705	32	29,905	56	53,1755
Ostatní odborní pracovníci ve zdravotnictví	s VŠ vzděláním	Celkem	38	36,05			67	64,675	105	102,725
		PhDr.					1	1	1	1
		RNDr.					8	8	8	8
		MVDr.					1	1	1	1
		Ing.	14	14			45	43,55	59	57,55
		Mgr.	8	8			4	3,25	12	11,25
	Bc.	16	14,05			8	7,875	24	21,925	
	Celkem	45	44,35			148	146,082	192	190,432	
se SS vzděláním	z toho	asistent	34	33,55			143	140,524	177	174,074
		DiS	11	10,8			4	3,75	15	14,55
Celkem			86	83,4	21	20,2705	246	240,662	353	344,5245

Počet zaměstnanců odboru hygieny práce KHS k 31. 12. 2012 – fyzické osoby a úvazky v jednotlivých krajích:

Kraj	Fyzické osoby	Úvazky
Hl. město Praha	35	34,08
Středočeský	46	43,6
Jihočeský	22	21,08
Plzeňský	20	18,42
Karlovarský	10	9,882
Ústecký	32	31,75
Liberecký	15	14,4
Královéhradecký	16	16
Pardubický	15	14,8
Vysočina	19	18,875
Jihomoravský	37	36,75
Olomoucký	24	23,6875
Zlínský	14	14
Moravskoslezský	48	47,2
Celkový součet	353	344,5245

3c) Personální obsazení orgánů Státní báňské správy ČR

ČBÚ, jako ústřední orgán státní báňské správy, vykonával svou inspekční a kontrolní činnost prostřednictvím ústředních báňských inspektorů v počtu 22, a to formou plánovaných ohlášených nebo neohlášených prohlídek a kontrol či generálních prověrek v organizacích, které podléhají vrchnímu dozoru SBS.

OBÚ vykonávaly svou kontrolní a inspekční činnost v roce 2012 prostřednictvím obvodních báňských inspektorů v počtu 77, a to formou komplexních prověrek v dozorovaných organizacích a dále jednotlivými kontrolními prohlídkami.

4. Statistické údaje o pracovištích podléhajících inspekci a počtu pracovníků v nich zaměstnaných

Údaje týkající se Úmluvy č. 81 – o inspekci práce v průmyslu a obchodě

Počty zaměstnanců v jednotlivých pododvětvích

Odvětví průmyslu a obchodu jsou pro účely této zprávy rozděleny do následujících pododvětví:

- Zpracovatelský průmysl
- Výroba a rozvod elektřiny aj. energie
- Zásobování vodou; činnost s odpady
- Stavebnictví

- Velkoobchod, maloobchod; opravy motorových vozidel
- Doprava a skladování

Tabulka pododvětví

Odvětví	Počet zaměstnanců
Zpracovatelský průmysl	1 166 223
Výroba a rozvod elektřiny aj. energie	32 516
Zásobování vodou; činnost s odpady	57 019
Stavebnictví	263 925
Velkoobchod, maloobchod; opravy motorových vozidel	613 245
Doprava a skladování	280 398
Celkem	2 413 326

Tabulka pro zpracovatelský průmysl

Odvětví	Počet zaměstnanců
Výroba potravinových výrobků, nápojů a tabákových výrobků	117 813
Výroba textilií	26 397
Výroba oděvů	20 183
Výroba usní a souvisejících výrobků	6 116
Zpracování dřeva, výroba dřevěných, korkových, proutěných a slámových výrobků, kromě nábytku	40 640
Výroba papíru a výrobků z papíru	19 325
Tisk a rozmnožování nahraných nosičů	20 581
Výroba koksu a rafinovaných ropných produktů	2 247
Výroba chemických látek a chemických přípravků	29 688
Výroba základních farmaceutických výrobků a farmaceutických přípravků	10 629
Výroba pryžových a plastových výrobků	81 213
Výroba ostatních nekovových minerálních výrobků	54 664
Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárenství	46 777
Výroba kovových konstrukcí a kovodělná výroba, kromě strojů a zařízení	150 273
Výroba počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení	38 740
Výroba elektrických zařízení	92 077
Výroba strojů a zařízení	122 973
Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přírůbů a návěsů	160 938
Výroba ostatních dopravních prostředků a zařízení	20 811
Výroba nábytku	22 535
Ostatní zpracovatelský průmysl	34 429
Opravy a instalace strojů a zařízení	47 174

Celkem	1 166 223
---------------	------------------

Tabulka pro ostatní pododvětví

Odvětví	Počet pojištěnců
Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizace vzduchu	32 516
Celkem	32 516
Shromažďování, úprava a rozvod vody	19 756
Činnosti související s odpadními vodami	1 671
Shromažďování, sběr a odstraňování odpadů, úprava odpadů k dalšímu využití	34 813
Sanace a jiné činnosti související s odpady	779
Celkem	57 019
Výstavba budov	94 689
Inženýrské stavitelství	61 091
Specializované stavební činnosti	108 145
Celkem	263 925
Velkoobchod, maloobchod a opravy motorových vozidel	64 258
Velkoobchod, kromě motorových vozidel	232 432
Maloobchod, kromě motorových vozidel	316 555
Celkem	613 245
Pozemní a potrubní doprava	159 370
Vodní doprava	636
Letecká doprava	3 814
Skladování a vedlejší činnosti v dopravě	65 272
Poštovní a kurýrní činnosti	51 306
Celkem	280 398

Údaje týkající se Úmluvy č. 129 – o inspekci práce v zemědělství

Odvětví zemědělství obsahuje následující pododvětví:

- Rostlinná a živočišná výroba, myslivost a související činnosti
- Lesnictví a těžba dřeva
- Rybolov a akvaristika

Tabulka pododvětví

Odvětví	Počet zaměstnanců
Rostlinná a živočišná výroba, myslivost a související činnosti	95 155
Lesnictví a těžba dřeva	18 100
Rybolov a akvakultura	1 328
Celkem	114 583

- Průměrný počet nemocensky pojištěných zaměstnanců v organizacích zabývajících se těžbou nerostných surovin činní za rok 2012 cca 36 tis.

5. Statistické údaje o inspekčních prohlídkách

5a) Statistické údaje o inspekčních prohlídkách orgánů inspekce práce

Údaje týkající se Úmluvy č. 81 – o inspekci práce v průmyslu a obchodě

Odvětví	Počet kontrol
Zpracovatelský průmysl	5 653
Výroba a rozvod elektřiny aj. energie	286
Zásobování vodou; činnost s odpady	230
Stavebnictví	2 306
Velkoobchod, maloobchod; opravy motorových vozidel	2 955
Doprava a skladování	1 009
Celkem	12 439

Údaje týkající se Úmluvy č. 129 – o inspekci práce v zemědělství

Odvětví	Počet kontrol
Zemědělství, lesnictví, rybolov	1 247

5b) Statistické údaje o kontrolní činnosti orgánů ochrany veřejného zdraví

Krajské hygienické stanice nesledují počet kontrolních šetření podle odvětví, a proto se uvádí údaje v níže uvedeném členění.

Počet provedených plánovaných kontrol podle předmětu kontroly

Kraj	Provozovny s opakovaným výskytem Nzp	Práce s nanomateriály	Práce s ručními vibraujícími nástroji	Práce na operačních sálech - expozice inhalačním anestetikům	Kontrola zaměstnavatelů, kteří nepředložili kategorizaci prací	Práce ve stavebnictví	Rizikové práce v chráněných dílnách	Práce s balíky na poštách	Zacházení s biocidními přípravky	Společná kontrola s OIP	Úkol hlavního hygienika - ergonomie	Krajské priority	Jiné (mimo určené priority)	Kontrola zajištění PLS
Hl.město Praha	2	0	17	22	50	47	1	20	19	2	9	194	1 112	828
Středočeský	136	1	115	6	41	85	9	359	19	4	2	301	1 774	1 489
Jihočeský	27	1	250	11	41	185	40	75	13	5	0	521	51	863
Plzeňský	93	1	149	7	35	104	15	44	8	8	8	527	166	562
Karlovarský	1	0	36	6	10	57	4	5	7	4	0	217	297	401
Ústecký	34	9	157	12	247	177	63	51	45	12	3	1 216	673	1 388
Liberecký	1	1	49	12	89	97	23	82	24	7	4	303	236	516
Králové- hradecký	25	0	143	3	38	50	26	12	4	5	6	39	491	305
Pardubický	60	1	142	9	54	81	11	5	24	5	3	799	106	417
Vysočina	14	3	113	13	70	55	5	36	73	10	0	384	0	532
Jihomoravský	35	1	221	19	318	106	11	7	11	4	3	260	1 092	1 277
Olomoucký	20	0	162	5	29	57	16	79	20	6	3	456	382	697
Zlínský	37	3	125	14	47	52	35	28	23	10	10	269	156	498
Moravsko- slezský	212	8	380	12	87	83	19	62	39	6	12	840	1 708	1 094
Celkový součet	697	29	2 059	151	1 156	1 236	278	865	329	88	63	6 326	8 244	10 867

Hlavními prioritami státního zdravotního dozoru v ochraně zdraví při práci byly v roce 2012 kontroly prací u zaměstnavatelů, kde se vykonávají práce montážního charakteru spojené se zvýšenou lokální zátěží horních končetin a práce s ručními vibraujícími nástroji. Stejně jako v předchozím roce bylo pokračováno ve sledování pracovního prostředí na operačních sálech se zaměřením na ochranu zdraví personálu operačních sálů z hlediska expozice inhalačním anestetikům, a v kontrole pracovišť, na kterých byly hlášeny, zejména opakovaně, nemoci z povolání. Dále se kontrolní činnost zaměřila na práce ve stavebnictví, rizikové práce v chráněných dílnách a práce s balíky na poštách. Trvale probíhá cílené vyhledávání subjektů, které nepředložily oznámení nebo návrh na zařazení prací do kategorií, pasportizace pracovišť a prací s nanomateriály a nanotechnologiemi a kontroly uvádění na trh a používání biocidních přípravků.

Ostatní kontroly v ochraně zdraví při práci byly zaměřeny na problematiku, která se vyskytuje podle převažujícího odvětví ekonomické činnosti v jednotlivých regionech. Významnou část činností představují šetření za účelem ověření podmínek vzniku nemocí z povolání. Stejně jako v letech předchozích bylo přibližně 80 % kontrol provedeno v malých a středních podnicích a u fyzických osob samostatně výdělečně činných. Kontroly byly v indikovaných případech doplňovány tzv. supervizními měřeními. Tato měření byla vykonávána příslušnými zdravotními ústavy. Část kontrol byla prováděna společně s jinými orgány státního odborného dozoru. Jednalo se zejména o kontroly podle zákona č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií, ve znění pozdějších předpisů, způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými přípravky. Kontroly prováděné

společně s Českou inspekcí životního prostředí probíhají každoročně zejména ve velkých chemických provozech a závodech. Mezi další spolupracující orgány patří orgány inspekce práce, obvodní báňské úřady a Státní úřad pro jadernou bezpečnost. Pracovníci odborů hygieny práce se rovněž dále podílejí na úkolech integrovaného záchranného systému jako členové krizových štábů zřízených krajskými nebo městskými úřady a povodňových komisí obcí s rozšířenou působností apod.

Počty kontrol provedených v rámci státního zdravotního dozoru a další činnosti v ochraně zdraví při práci

Kraj	Kontroly v rámci SZD a další činnosti v náplni oboru hygieny práce													
	plánovány v rámci SZD	plnění nařízených opatření, došetření	předání a projednání výsledků měření	na základě podnětu	na základě úkolu hlavního hygienika	na základě podezření na vznik NzP	na žádost subjektu	na žádost lékaře PLS	organizací, které nepodalý návrh na kategorizaci prací	na žádost odborové organizace	k ověření údajů v návazích na kategorizaci prací	účast na měření	ostatní	Celkem
Hl. město Praha	1 531	56	1	56	28	27	25	0	13	0	77	15	37	1 866
Středočeský	2 007	92	14	58	14	185	18	0	36	0	199	30	85	2 738
Jihočeský	964	41	14	23	0	118	1	0	38	0	56	46	15	1 316
Plzeňský	820	17	24	12	6	143	15	3	9	0	17	50	7	1 123
Karlovarský	402	22	22	10	0	22	4	0	6	0	44	14	4	550
Ústecký	1 521	106	29	52	3	72	32	0	181	3	152	39	30	2 220
Liberecký	704	43	17	24	8	37	0	0	29	0	4	20	4	890
Královéhradecký	440	20	9	18	8	56	18	0	35	0	169	27	56	856
Pardubický	392	20	10	18	9	81	134	0	48	0	60	35	21	828
Vysočina	804	11	48	45	3	34	3	0	37	2	76	40	11	1 114
Jihomoravský	1 281	69	6	54	42	73	24	1	339	0	216	4	37	2 146
Olomoucký	1 232	7	4	28	1	119	2	0	6	0	3	58	0	1 460
Zlínský	492	26	10	53	18	54	20	0	25	0	63	6	22	789
Moravsko-slezský	1 238	102	68	68	15	363	860	2	78	10	576	89	49	3 518
Celkový	13	632	276	519	155	1 384	1 156	6	880	15	1 712	473	378	21 414

V roce 2012 bylo provedeno v rámci státního zdravotního dozoru a dalších činností na úseku hygieny práce celkem 21 414 kontrol včetně 1 384 šetření k ověření podmínek vzniku nemoci z povolání, kterých bylo přiznáno 1 099. Rozsah plánované kontrolní činnosti byl splněn. Písemných pravidel k nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a směsmi (přípravky) bylo projednáno 4 504.

5c) Statistické údaje o kontrolní činnosti orgánů Státní báňské správy ČR

	Homická činnost							Činnost prováděná		Výroba a používání výbušnin	Součet
	uhlí		rudy	nerudy		nafta, plyn	ostatní	hornickým způsobem			
	hlubina	lomy		hlubina	lomy			hlubina	powrch		
Celkem inspekční směny (směny)	845	439	82	18	2250	190	213	402	483	319	5241
z toho: prac. dny: ranní	503	428	65	17	2039	177	201	372	434	229	4465
odpolední	166	4	17	1	208	10	11	30	49	87	583
noční	14	7	0	0	2	3	1	0	0	2	29
neprac. dny:	162	0	0	0	1	0	0	0	0	1	164
Účast na prověrkách ČBU	31	44	0	1	35	1	1	2	4	1	120
Komplexní prověrka	38	28	0	0	396	4	0	6	42	0	514
Specializované: hornické	144	49	43	5	465	4	33	154	85	3	985
tech.zařízení	79	129	17	2	309	14	30	52	51	18	701
trhací práce	14	8	0	1	123	0	1	5	8	33	193
rac. dobývání	2	2	0	0	14	0	0	0	3	0	21
jiné	25	19	2	4	223	17	17	45	45	70	467
Kontrolní prohlídky	191	55	15	1	342	48	41	68	124	73	958
Kontroly	256	94	5	5	360	95	92	53	121	56	1137
z toho: Neohlášené inspekce (kontroly)	18	34	10	0	207	18	8	38	37	27	397
Homická činnost - POPD	79	14	0	0	63	21	2	1	0	0	180
Dobýv. lož. nevyhraz. nerostů	0	0	0	0	3	0	3	0	16	0	22
Likvidace a zajištění	2	2	0	0	3	15	2	22	2	1	49
Vyhledávání a průzkum lož.	7	1	0	0	0	0	0	0	2	0	10
ZM. zásahy do zemské kůry	1	0	0	0	0	4	0	0	0	0	5
Trhací práce: malý rozsah	4	1	0	0	10	1	8	12	2	15	53
velký rozsah	33	1	0	0	10	0	3	1	0	0	48
ohňostroje	0	0	0	0	0	0	1	0	1	13	15
sklady výbušnin	4	4	0	0	3	0	1	0	0	3	15
Výjimky z BP a ČSN	6	4	0	0	5	0	0	0	0	0	15
Souhlas podle §19 HZ	46	291	155	1	1081	0	2122	7	48	0	3751
Prešetřené stížnosti a podněty	0	0	0	0	11	1	1	0	2	0	15

6. Statistické údaje o zjištěných porušeních a uložených trestech

6a) Statistické údaje o zjištěných porušeních a uložených trestech orgánů inspekce práce

Údaje týkající se Úmluvy č. 81 – o inspekci práce v průmyslu a obchodě

Ovětví	Počet nedostatků	Počet pokut	Výše pokut v Kč
Zpracovatelský průmysl	16 522	359	20 187 000
Výroba a rozvod elektřiny aj. energie	227	5	135 000
Zásobování vodou; činnost s odpady	687	18	1 775 000
Stavebnictví	5 728	251	13 739 000
Velkoobchod, maloobchod; opravy motorových vozidel	9 116	195	7 933 000
Doprava a skladování	2 055	79	3 773 000
Celkem	34 335	907	47 542 000

Údaje týkající se Úmluvy č. 129 – o inspekci práce v zemědělství

Odvětví	Počet nedostatků	Počet pokut	Výše pokut v Kč
Zemědělství, lesnictví, rybolov	2 800	52	3 527 000

6b) Statistické údaje o zjištěných porušeních a uložených trestech orgánů ochrany veřejného zdraví

Sankce a pokuty udělené v oblasti ochrany zdraví při práci

Kraj	Celkem uloženo pokut	Celková uložená částka	Odvolání celkem podáno	Rozhodnutí odvolacím orgánem		
				potvrzeno	změněno	zrušeno
Hl. město Praha	3	150 000				
Středočeský	5	82 000				
Jihočeský	8	60 000	1		1	
Plzeňský	16	148 000				
Karlovarský	0	0				
Ústecký	18	279 000	3*			1
Liberecký	5	31 000				
Královéhradecký	6	51 000				
Pardubický	1	10 000				
Vysočina	4	25 000				
Jihomoravský						
Olomoucký						
Zlínský						
Moravskoslezský						
Celkový součet	130	1 454 000	5		1	2

* nebylo do 31. 12. 2012 o odvolání odvolacím orgánem rozhodnuto.

Krajské hygienické stanice nesledují ukládání pokut podle odvětví, a proto nelze takové údaje poskytnout.

6c) Statistické údaje o zjištěných porušeních a uložených trestech orgánů Státní báňské správy ČR

		Hornická činnost							Činnost prováděná		Výroba hornickým způsobem a používán výbušnin	Součet
		uhlí		rudy	nerudy		nafta, plyn	ostatní	hornickým způsobem a používán			
		hlubina	lomů		hlubina	lomů			hlubina	povrch		
Celkem pokuty	Kč	737 900	29 300	5 000	0	353 100	2 500	3 000	386 800	42 600	1 055 500	2 615 700
z toho prevence	Kč	5 200	25 300	5 000	0	341 600	500	3 000	336 800	37 600	1 020 000	1 775 000
v blokovém řízení	počet	218	43	7	0	152	2	3	43	16	20	504
	Kč	175 900	25 300	5 000	0	133 100	2 500	3 000	41 800	12 600	35 500	434 700
z toho prevence	Kč	5 200	25 300	5 000	0	121 600	500	3 000	36 800	7 600	20 000	225 000
Pokuty:organizacím	počet	5	0	0	0	2	0	0	4	1	3	15
	Kč	550 000	0	0	0	220 000	0	0	345 000	30 000	1 020 000	2 165 000
z toho prevence	Kč	0	0	0	0	220 000	0	0	300 000	30 000	1 000 000	1 550 000
pracovníkům	počet	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	4
	Kč	12 000	4 000	0	0	0	0	0	0	0	0	16 000
z toho prevence	Kč	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zvýšení pojistného (návrh)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zastaveno pracovišť celkem		8	0	0	1	6	0	1	3	2	1	22
z toho pro závady:	ve větrání	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	v zajišťování	1	0	0	1	1	0	0	2	0	0	5
	v prašnosti	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	u stroj. zařízení	4	0	0	0	2	0	1	0	0	0	7
	u el. zařízení	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	jiné	2	0	0	0	3	0	0	1	2	1	9

7. Statistické údaje o pracovních úrazech

Splnění strategie Evropské komise na snížení pracovní úrazovosti o 25 %

Komise Evropského společenství přijala počátkem roku 2007 sdělení Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů - dokument „Zlepšení kvality a produktivity práce: strategie společenství pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci na období 2007–2012“ s cílem snížit pracovní úrazovost o 25 % na 100 000 pracovníků a snížení počtu nemocí z povolání. Tímto sdělením se Komise snažila podnítit všechny zúčastněné strany, aby postupovaly společně s cílem snížit vysokou cenu, která se platí za pracovní úrazy a nemoci z povolání, a v případě evropských občanů učinily z dobrých pracovních podmínek konkrétní skutečnost představující zřetelný krok vpřed v provádění programu pro občany.

Na Strategii pak navazuje usnesení Rady Evropské unie o nové strategii Společenství v oblasti ochrany a bezpečnosti při práci na období let 2007–2012, kterým jsou členské státy výslovně vyzvány, aby ve spolupráci se sociálními partnery vypracovaly a uskutečňovaly jednotné vnitrostátní strategie v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v zájmu dalšího snížení počtu pracovních úrazů a nemocí z povolání, zejména v těch odvětvích, která vykazují jejich nadprůměrnou míru. Jsou zde uvedeny konkrétní kroky, podle jednotlivých oblastí, které by měly být učiněny jednotlivými institucemi EU a členskými státy pro naplnění stanovených cílů. Česká republika se k usnesení Rady EU z 25. června 2007 o nové strategii Společenství

v oblasti ochrany a bezpečnosti při práci přihlásila dokumentem „Národní politika bezpečnosti a ochrany zdraví při práci“.

Požadavek stanovený ve Strategii byl ve srovnání ukazatelů roku 2007 a roku 2012 v České republice splněn jak v absolutním počtu pracovních úrazů, tak v poměru na 100 000 pracovníků.

Od roku 2007 do roku 2012 klesl počet pracovních úrazů s pracovní neschopností o 33 125 úrazů, což znamená pokles o 42,89 %.	!
V poměru na 100 000 pracovníků klesl počet pracovních úrazů s pracovní neschopností z hodnoty $1,68 \times 10^{-3}$ na hodnotu $1,12 \times 10^{-3}$, což znamená pokles o 33,33 %.	!

Změna počtu pracovních úrazů za období let 2007 a 2012 (Zdroj: ČSÚ)

Rok	Počet pojištěnců	Počet pracovních úrazů s pracovní neschopností	Četnost pracovních úrazů s pracovní neschopností na 100 000 pojištěnců
2007	4 597 021	77 233	$1,68 \times 10^{-3}$
2012	4 471 889	44 108	$1,12 \times 10^{-3}$
Snížení o		42,89%	33,33%

Počty pracovních úrazů evidovaných SÚIP v roce 2012

Pozn.: Ostatní pracovní úraz – úraz s pracovní neschopností delší než 3 dny.
Závažný pracovní úraz – úraz s hospitalizací delší než 5 dnů.

	Ostatní pracovní úraz	Smrtelný pracovní úraz	Závažný pracovní úraz	Celkem
	<i>Počet úrazů</i>			
2012	38966	105	1455	40525

Přehled počtu pracovních úrazů s pracovní neschopností a smrtelných pracovních úrazů podle odvětví v roce 2012

Odvětví (CZ-NACE)	Počet pracovních úrazů s pracovní neschopností	Počet smrtelných pracovních úrazů
Zemědělství, lesnictví, rybářství	2917	15
Zpracovatelský průmysl	20306	18
Výroba a rozvod elektřiny aj. energie	137	4
Zásobování vodou; činnost s odpady	1000	3
Stavebnictví	3804	20
Velkoobchod, maloobchod; opravy motorových vozidel	4981	10
Doprava a skladování	4418	16

**Míra výskytu pracovních úrazů 12/2012 - ČBÚ
(dle počtu nemocensky pojištěných)**

Přehled míry výskytu úrazů (četnost) na 100.000 pracovníků	Rok	Rok	Index	Rok	Index	Rok	Rok	Index
	2006	2007	2007/2006 (změna v %)	2011 01 - 12	2011/2006 (změna v %) 01 - 12	2006 01 - 12	2012 01 - 12	2012/2006 (změna v %) 01 - 12
Úrazy celkem (pracovní neschopnost PN více než 3 dny)	1323	1211	-8,5	752	-43,2	1323	735	-44,4
Z toho úrazy při těžbě nerostných surovin	1192	1119	-6,1	679	-43,0	1192	642	-46,1
Smrtelné úrazy celkem	5	6	20,0	11	120,0	5	8	60,0
Z toho smrtelné úrazy při těžbě nerostných surovin	5	6	20,0	7	40,0	5	7	40,0
Ostatní úrazy (PN více než 3 dny) celkem	1318	1205	-8,6	737	-44,1	1318	719	-45,4
Z toho ostatní úrazy (PN více než 3 dny) při	1187	1113	-6,2	686	-42,2	1187	631	-46,8

těžbě nerostných surovin								
Průměrný počet nemocensky pojištěných dle OKEČ (ČSÚ) - těžba nerostných surovin	38423	41007	6,7	35216	-8,3	38423	36042	-6,2
Míra výskytu úrazů (PN více než 3 dny) při těžbě nerostných surovin	3102,3	2728,8	-12,0	1928,1	-37,8	3102,3	1781,3	-42,6
Míra výskytu smrtelných úrazů při těžbě nerostných surovin	13,0	14,6	12,4	19,9	52,7	13,0	19,4	49,2
Míra výskytu ostatních úrazů (PN více než 3 dny) bez smrtelných při těžbě nerostných surovin	3089,3	2714,2	-12,1	1948,0	-36,9	3089,3	1750,7	-43,3

8. Statistické údaje o nemocech z povolání

V roce 2012 bylo v České republice hlášeno u 911 zaměstnanců celkem 1 099 profesionálních onemocnění, z toho bylo 1 042 nemocí z povolání a 57 ohrožení nemocí z povolání. Rozdíl mezi počtem postižených osob a počtem hlášených profesionálních onemocnění byl způsoben tím, že u 168 zaměstnanců byly v průběhu roku hlášeny dvě nebo více nemocí z povolání. Nejčastěji se vyskytovala kombinace syndromu karpálního tunelu na pravé a na levé ruce, který vznikl buď při práci s vibrujícími nástroji, nebo při práci s přetěžováním horních končetin. V roce 2012 nebylo hlášeno žádné profesionální onemocnění u mladistvých ani u profesionálních sportovců.

Nemoci z povolání a ohrožení nemocí z povolání v roce 2012 – rozdělení podle kraje vzniku

Kraj	Muži	Ženy	Celkem
Jihočeský	59	42	101
Jihomoravský	21	18	39
Karlovarský	8	6	14
Královéhradecký	18	14	32
Liberecký	14	15	29
Moravskoslezský	253	61	314
Olomoucký	46	44	90
Pardubický	26	20	46
Plzeňský	59	63	122
Hl. město Praha	14	12	26
Středočeský	99	32	131
Ústecký	21	57	78
Vysočina	19	16	35
Zlínský	15	7	22
Více krajů	5	0	5
Zahraničí	10	5	15
Celkem	687	412	1099

Nemoci z povolání a ohrožení nemocí z povolání hlášené v České republice v roce 2012, rozdělení podle kapitol seznamu nemocí z povolání

Číslo a název kapitoly		2012	
		celkem	podíl v %
I.	Nemoci způsobené chemickými látkami	13	1,2
II.	Nemoci způsobené fyzikálními faktory	583	53,0
III.	Nemoci dýchacích cest, plic, pohrudnice, pobříšnice	221	20,1
IV.	Nemoci kožní	128	11,6
V.	Nemoci přenosné a parazitární	154	14,0
VI.	Nemoci způsobené ostatními faktory a činiteli	0	0
Celkem		1 099	100

V roce 2012 bylo nejvíce profesionálních onemocnění způsobeno fyzikálními faktory (kapitola II – 583 onemocnění, tj. 53,0 % všech profesionálních onemocnění). Následovaly nemoci dýchacích cest, plic, pohrudnice, pobříšnice (kapitola III – 221 onemocnění, tj. 20,1 % všech profesionálních onemocnění), nemoci přenosné a parazitární (kapitola V – 154 onemocnění, tj. 14,0 % všech profesionálních onemocnění), nemoci kožní (kapitola IV – 128 onemocnění, tj. 11,6 % všech profesionálních onemocnění), nemoci způsobené chemickými látkami (kapitola I – 13 onemocnění, tj. 1,2 % všech profesionálních onemocnění).

Profesionální onemocnění hlášená v České republice v roce 2012 dle odvětví ekonomických činností

CZ - NACE	Počet 2012	Podíl v % 2012
B05 Těžba a úprava černého a hnědého uhlí	151	13,7
C25 Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků	128	11,6
Q86 Zdravotní péče	89	8,1
C29 Výroba motorových vozidel, výroba přívěsů a návěsů	88	8,0
C24 Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů, slévárenství	71	6,5
C27 Výroba elektrických zařízení	46	4,2
Q 87 Pobytové služby sociální péče	41	3,7
C23 Výroba ostatních nekovových minerálních výrobků	37	3,4
F43 Specializované stavební činnosti	36	3,3
C10 Výroba potravinářských výrobků	34	3,1
C22 Výroba pryžových a plastových výrobků	32	2,9
C33 Opravy a instalace strojů a zařízení	31	2,8
C28 Výroba strojů a zařízení	28	2,5
F 41 Výstavba budov	15	1,4
F 42 Inženýrské stavitelství	6	0,5

Nejvíce profesionálních onemocnění vzniklo v roce 2011 v odvětví „výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků“ (158 onemocnění, tj. 12,5 % případů). Odvětví „těžba a úprava černého a hnědého uhlí“ se 147 onemocněními, tj. 11,6 % hlášených případů, zaujímá druhé místo. V porovnání s rokem 2010 se zvýšil počet onemocnění v odvětví výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků (o 32 onemocnění).

Nemoci z povolání způsobené chemickými látkami v roce 2012

Číslo a název položky	Počet
1.01 nemoc z olova nebo jeho sloučenin	0
1.03 nemoc z arsenu nebo jeho sloučenin	0
1.07 nemoc z chromu nebo jeho sloučenin	0
1.13 nemoc z chlóru nebo jeho sloučenin	0
1.17 nemoc z oxidu uhelnatého	1
1.18 nemoc z oxidů dusíku	0
1.19 nemoc z oxidů síry	0
1.20 nemoc z kyanovodíku nebo kyanidů	0
1.21 nemoc z izokyanátů	1
1.27 nemoc z halogenovaných uhlovodíků	0
1.29 nemoc z alkoholů	0
1.33 nemoc z akrylonitrilu a jiných nitrilů	1
1.35 nemoc z benzenu	0
1.40 nemoc z aromatických nitro nebo aminosloučenin	1
1.41 nemoc z polychlorovaných bifenyliů, dibenzodioxinů a dibenzofuranů	0

1.42	nemoc z polycyklických aromatických uhlovodíků	1
1.56	nemoc z organických kyselin	1
1.57	nemoc z louhů	1
1.58	nemoc z dalších látek a směsí	5
Celkem		12

Bylo hlášeno celkem 12 nemocí, z toho 6 akutních intoxikací, 4 chronické intoxikace a dvě nádorová onemocnění (nádor nasofaryngu z polycyklických aromatických uhlovodíků a bronchogenní karcinom plic z akrylonitrilu). Doba latence (doba od prvního kontaktu s karcinogenem do propuknutí onemocnění) byla 44, resp. 40 let.

Nemoci z povolání způsobené fyzikálními faktory v roce 2012

Číslo a název položky		Počet 2012
II.1c	Rakovina kůže z ionizujícího záření	8
II.1f	Jiné zhoubné nádory z ionizujícího záření	0
II.3	Zákal čočky způsobený tepelným zářením	1
II.4	Porucha sluchu způsobená hlukem	11
II.6	Nemoci cév rukou z vibrací	35
II.7	Nemoci periferních nervů z vibrací	149
II.8	Nemoci kostí a kloubů z vibrací	12
II.9	Nemoci šlach, šlachových pochev, úponů a kloubů z přetěžování končetin	101
II.10	Nemoci periferních nervů z přetěžování končetin	206
II.11	Nemoci tíhových váčků z tlaku	5
II.12	Poškození menisku	0
Celkem		528

Fyzikální faktory způsobily v roce 2012 celkem 528 nemocí z povolání. Nejvýznamnější skupinou jsou nemoci periferních nervů z přetěžování končetin (položka II.10). Pod položkou II.1.c, tj. rakovina kůže z ionizujícího záření, bylo hlášeno 8 bazaliomů kůže. Onemocnění vzniklo u pracovníků, kteří byli exponováni záření v uranových dolech nebo při úpravě uranové rudy v letech 1951 - 1994 (doba latence byla v rozsahu 44 – 60 let). Zákal čočky způsobený tepelným zářením byl diagnostikován u svářeče po 13 letech práce v riziku tepelného záření. Porucha sluchu způsobená hlukem byla zjištěna u 11 osob. Velmi nízký počet poruch sluchu je možno pokládat za příklad účinnosti prováděné prevence a dostupnosti individuální ochrany sluchu. Nemoc způsobená prací s vibračními nástroji byla v roce 2012 diagnostikována 196x. Onemocnění cév rukou z práce s vibračními nástroji (položka II. 6) bylo diagnostikováno v 35 případech, onemocněli zejména zámečníci a elektromontéři. Nemoci periferních nervů z práce s vibračními nástroji vznikla 149x, onemocněli zejména zámečníci. Ve 12 případech byly hlášeny nemoci kostí a kloubů z vibrací, nejčastěji byli postiženi zámečníci.

Nemoci z přetěžování končetin byly uznány ve 312 případech. Nemoci šlach, šlachových pochev, úponů, svalů a kloubů z dlouhodobého nadměrného jednostranného přetěžování byly v roce 2012 hlášeny 101x. Nejčastěji onemocněli montážní dělníci. Nemoci periferních nervů z přetěžování končetin byly uznány

v roce 2012 ve 206 případech. Nejčastěji onemocněli rovněž montážní dělníci. Vysoký podíl počtu nemocí šlach, šlachových pochev, úponů a kloubů z přetížení končetin u montážních dělníků lze dát do souvislosti se současnou orientací našeho průmyslu zaměřeného na výrobu a montáž automobilů, jednotlivých komponent do automobilů a elektrotechnických zařízení. Vzhledem k tomu, že při pracích montážního charakteru jsou zaměstnávány převážně ženy, je samozřejmý i častější výskyt tohoto typu onemocnění u žen. Je patrné, že v případě položky II.9 tvoří onemocnění hlášená u žen zhruba 51 % celkového počtu a u položky II.10 zhruba 58 %.

Nemoci z povolání dýchacích cest, plic, pohrudnice, pobřišnice

Číslo a název položky - diagnóza		Počet nemocí 2012
1	Silikóza s typickými rtg znaky	25
	Silikóza komplikovaná	3
	Silikotuberkulóza	1
	Pneumokonióza uhlokopů s přihlédnutím k dynamice vývoje	2
	Pneumokonióza uhlokopů s typickými rtg znaky	68
	Pneumokonióza uhlokopů komplikovaná	8
	Pneumokonióza uhlokopů ve spojení s tbc	2
2	Azbestóza	4
	Hyalinóza pohrudnice s poruchou plicních funkcí	3
	Mezotheliom pohrudnice nebo pobřišnice	15
	Rakovina plic nebo hrtanu s azbestózou nebo hyalinózou pleury	2
4	Pneumokonióza ze svařování	4
5	Nemoci dýchacích cest a plic způsobené vdechováním kobaltu, cínu, barya,	0
6	Rakovina plic z radioaktivních látek	9
7	Rakovina dýchacích cest způsobená koksárenskými plyny	2
9	Exogenní alergická alveolitida	6
10	Astma bronchiale	42
	Jiná alergická onemocnění dýchacích cest	16
11	Nemoci dýchacích cest a plic způsobené prachem bavlny, lnu, konopí, juty,	0
12	Rakovina plic ve spojení s pneumokoniózou způsobenou prachem s obsahem	9
13	Chronická obstrukční plicní nemoc při těžbě v podzemí černouhelných dolů	0
Celkem		221

V roce 2012 bylo v rámci této kapitoly hlášeno celkem 221 nemocí z povolání. Silikózy a pneumokoniózy způsobené prachem s obsahem volného krystalického oxidu křemičitého byly hlášeny u 109 osob. Onemocněli zejména zaměstnanci při těžbě a dobývání nerostných surovin (89 případů). Počty hlášených pneumokonióz se v posledních letech udržují zhruba na stejné úrovni a oproti minulosti jsou podstatně nižší, což je důkazem účinnosti preventivních opatření, zejména preventivního vyřazování horníků z rizikové práce po vyčerpání nejvyšší přípustné expoziční doby.

Nemocí způsobených azbestem bylo v roce 2012 hlášeno 24. Mezotheliom pohrudnice nebo pobřišnice vznikl u 15 zaměstnanců exponovaných azbestu v letech 1957 - 2005. Počet onemocnění z azbestu, včetně nejzávažnějšího mezotheliomu, je

oproti jiným evropským zemím velmi nízký. Rakovina plic z radioaktivních látek byla diagnostikována u 9 zaměstnanců, kteří byli exponováni ionizujícímu záření při těžbě a úpravě uranových rud v letech 1951 - 1987. Bronchiálním astmatem nebo alergickou rinitidou onemocnělo 53 zaměstnanců. Nejčastěji byli postiženi zaměstnanci při výrobě motorových vozidel (26 případů), nejčastějším vyvolavatelem onemocnění byly izokyanáty obsažené v lepidlech (23 případů).

Etiologické faktory kožních nemocí v roce 2012

Etiologický faktor dermatóz	Celkem počet nox 2012
Ropné výrobky	38
Plastické hmoty	29
Pryž, gumárenské chemikálie	21
Dezinfekční prostředky	12
Ostatní organické chemikálie	12
Čistící a kosmetické přípravky	11
Nikl a jeho slitiny	7
Chrómové sloučeniny	6
Organická rozpouštědla	5
Kovy, metaloidy a jejich sloučeniny	5
Organická barviva	5
Kyseliny anorganické i organické	1
Léčiva	1
Rostliny, potraviny	1
Jiné biologické látky	1
Fyzikální faktory	1
Insekticidní látky, agrochemikálie	0
Cement	0
Alkálie	0
Celkem počet výskytů dané noxy	156
Celkem počet kožních nemocí	128

Kožních nemocí z povolání bylo v roce 2012 diagnostikováno celkem 128. Kontaktní alergická dermatitida se vyskytla 93x, iritační dermatitida 34x, kopřivka s Quinckeho edémem jednou. Vzhledem k tomu, že u zaměstnanců převažuje snaha udržet si zaměstnání, dochází u této skupiny onemocnění pravděpodobně častěji k projevům disimulace a dá se předpokládat, že skutečný počet onemocnění je vyšší. U některých pacientů byla nemoc způsobena více noxami, proto celkový počet výskytů nox je vyšší než počet případů hlášených kožních nemocí. Mezi příčinami kožních nemocí z povolání zaujímají první místa ropné výrobky, plastické hmoty, pryž a gumárenské chemikálie. Nejčastěji onemocněli pracovníci při obsluze obráběcích strojů.

Nemoci z povolání přenosné a parazitární v roce 2012

Číslo a název položky – diagnóza		Počet v roce 2012
1	Nemoci s interhumánním přenosem celkem	112
	Svrab	73
	Virové hepatitidy	8
	Tuberkulóza (plicní i mimoplicní formy)	6
	Salmonelóza	6
	Epidemický zánět průšnic	4
	Plané neštovice	3
	Legionářská nemoc	2
	Pásový opar	1
	Bacilární úplavice	1
	Virové respirační infekce komplikacemi	1
	Jiné bakteriální střevní infekce	1
	Dávivý kašel	1
	Nemoci způsobené chlamydiemi	1
	Virové střevní infekce	0
	Stafylokokové infekce	0
	Infekční keratokonjunktivitidy, konjunktivitidy	0
	Eryzipel	0
	Pokousání blechou	0
	Cytomegalovirová nemoc	0
	Ostatní	4
2	Zoonózy celkem	27
	Lymeská borelióza	10
	Trichofycie	6
	Erysipeloid	4
	Virová encefalitida přenášená klíšťaty	3
	Leptospiróza	1
	Streptokokové infekce	1
	Trichuriáza	1
	Nepravé kravské neštovice	0
	Ostatní	1
3	Nemoci přenosné a parazitární vzniklé v zahraničí celkem	14
	Malárie	7
	Giardióza (Iamblióza)	4
	Horečka Dengue	2
	Askarióza	1
	Leishmanióza	0
	Bacilární úplavice	0
	Schistosomóza (bilharzióza)	0
	Jiné bakteriální střevní infekce	0
	Chlamydiový zánět spojivek	0
	Améboza	0
	Virové infekce postihující CNS	0
Celkem nemoci přenosné a parazitární		153

Celkem bylo hlášeno 153 případů, nejčastěji onemocněli pracovníci poskytující zdravotní péči, z hlediska počtu hlášení byl již tradičně nejčastěji hlášenou nemocí svrab. Nejčastěji byly postiženy zdravotní sestry a pracovníci sociální péče. Z 8 hlášených případů virových hepatitid byla akutní hepatitida A zastoupena 5x, žádná z postižených osob nebyla očkována. Akutní hepatitida E a chronická hepatitida C vznikly jednou. Hepatocelulární karcinom jater v terénu chronické hepatitidy B byl diagnostikován u osoby, která byla v minulosti proti hepatitidě B kompletně očkována. Zoonóz bylo v roce 2012 hlášeno celkem 27 případů. Nejčastěji hlášenou nemocí byla borelióza.

V rámci položky 5.3. nemoci přenosné a parazitární vzniklé v zahraničí, bylo v roce 2012 hlášeno celkem 14 onemocnění. Malárie byla hlášena 7x u osob pracujících v Libérii, giardiózou onemocněli tři pracovníci v Afghánistánu a jeden v Iráku. Horečka dengue vznikla u jednoho pracovníka v Indii a u jednoho pracovníka na Maledivách. Jedna osoba onemocněla askariózou v Afghánistánu.

Ohrožení nemocí z povolání

Přehled a počty hlášených ohrožení nemocí z povolání podle jednotlivých položek seznamu nemocí z povolání uvádí následující tabulka. Z celkového počtu 57 případů ohrožení nemocí z povolání byla všechna onemocnění, kromě dvou případů, způsobena fyzikálními faktory, nejčastěji šlo o ohrožení nemocí periferních nervů z přetěžování. Nejvíce ohrožení bylo hlášeno v Moravskoslezském kraji, postižení byli zejména zaměstnanci při těžbě a dobývání nerostných surovin.

Ohrožení nemocí z povolání v roce 2012

<u>Číslo a název položky</u>		Počet ohrožených v roce 2012
I.01	Nemoc z olova nebo jeho sloučenin	1
I.36	Nemoc z homologů benzenu	0
I.38	Nemoc ze styrenu	0
II.4	Porucha sluchu způsobená hlukem	3
II.6	Nemoci cév rukou z vibrací	0
II.7	Nemoci periferních nervů z vibrací	19
II.8	Nemoci kostí a kloubů rukou z vibrací	3
II.9	Nemoci šlach, šlachových pochev, úponů a kloubů	9
II.10	Nemoci periferních nervů z přetížení končetin	21
III.10.1	Astma bronchiale	0
III.10.2	Jiná alergická onemocnění dýchacích cest	0
V.1.02	Tuberkulóza	1
Celkem		57

Celkový přehled hlášených onemocnění od roku 2003 do roku 2012

Rok	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Počet postižených osob	1 506	1 318	1 317	1 122	1 062	1 115	1 107	1 050	1 054	911
Počet hlášených profesionálních onemocnění celkem	1 558	1 388	1 400	1 216	1 291	1 403	1 313	1 292	1 266	1 099
<i>Z toho</i>										
Nemoci z povolání	1 486	1 329	1 340	1 150	1 228	1 327	1 245	1 236	1 210	1 042
Ohrožení	72	59	60	66	63	76	68	56	56	57
Muži	972	826	817	708	753	767	739	734	746	687
Ženy	586	562	583	508	538	636	574	558	520	412
Incidence na 100 000 zaměstnanců	35,1	31,6	31,5	27,0	28,1	30,7	30,9	30,0	30,3	24,6

V roce 2012 byl v České republice zaznamenán nejnižší počet hlášených profesionálních onemocnění od roku 1973, kdy začaly být nemoci z povolání a profesionální otravy sledovány a data o nich publikována ve statistických ročenkách Ústavu zdravotnických informací a statistiky a později i v Národním registru nemocí z povolání. Ve srovnání s rokem 2011 bylo v roce 2012 hlášeno o 13,2 % méně profesionálních onemocnění. V absolutních počtech se pokles týká především dermatóz a postižení periferních nervů z vibrací a přetěžování končetin. Naopak nárůst (o 10 případů) byl zaznamenán u hlášených mezoteliomů pleury z azbestu. Přes mírný pokles počtu nemocí šlach, šlachových pochev, úponů a kloubů z přetížení končetin a periferních nervů z vibrací především u montážních dělníků, je podíl počtu těchto nemocí stále vysoký, což lze dát do souvislosti se současnou orientací našeho průmyslu zaměřeného na výrobu a montáž.

Nicméně je třeba konstatovat, že celkový pokles hlášených profesionálních onemocnění v roce 2012 nelze interpretovat jako jev pouze pozitivní, protože nemalý podíl na tomto poklesu mají také negativní jevy, mezi které patří zejména disimulace pracovníků, kteří z obavy ze ztráty zaměstnání své potíže při preventivních prohlídkách nepřiznávají nebo se jim vyhýbají. Rovněž není vyloučeno, že se v tomto projevil i vliv ekonomické krize, v důsledku, které došlo v některých oblastech k omezení výroby.